

13047

శ్రీంధకర్తః
టంగుటూరు రామమూర్తి,

వాయునందన మద్రాసురకాల, కాశీ.

1936.

శాస్త్రీరైలు]

[వెల ౦—౪—౦.

శ్రీ

గురుభ్యో నమః

తాత్పర్యసహితం

రాజయోగ శతకము.

విజ్ఞాపి.

క॥ జంభాల పోతుగోరునె

సంభవనాశములు లేని చక్కనిబోధక

కుంభిని పంపనకుండునె

రంభా సంభోగవాంఛ రంభనుగనినక

శ్రీమద్భువనాద్వాశిష్య అచలబోధ సిద్ధాంత నిర్ధారుణు
లగు శ్రీమద్రాముడు నెవరామదీక్షిత గురుసాంప్రదాయులగు
శ్రీలింగంకోట జైరాగి గురుస్వాములవారు చరణసేవాశిక్షార్థి
పరుడనై వారిచే ద్వాదశి, షోడశి, మంత్రమంత్రార్థంబులు
సాంగోపాంగముగ బోధపడసి గురువాజ్ఞ నైకొని దేశాటనము
జేయుచు కావలితాలూకా సోమవరస్వామి అనుకుగ్రామం
బుననిలచి అచ్చట కొంతభక్తసంఘమును గూర్చుకొని ప్రస్తుత
కాలము నివాసముచేయవలసిన ఛెరు. అంతట కొన్నివేదాంత
శాస్త్ర సంబంధముగు శ్రీరామమూర్తిశతకము, ఛానస్యోతి,
అచలతత్వరత్నావళి. భగవత్కళ్యాణగుణకీర్తనలు, పరిపూర్ణ
తీర్థయాత్ర, అనుగ్రంథములను స్వయముగ వ్రాసి భక్తజన
ముల ద్రవ్యసహాయముచే ముద్రింపించి భక్తకోటిలో
ప్రచురబరచుచుంటిని. ఇట్లుండగా సకలవేదాంత సారసంగ్ర

హంబను రాజయోగశతకమును చాతకులకు అతిసులభోపాయముగనుండునటుల వ్రాయుడని కొందరు నామిస్తులు కుతూహలగుటచే దీనిని వ్రాయుటకు సమకట్టితిని. శ్రీరాజయోగశతకమునందలి తాత్పర్యమును మదీయ శిష్యుడగు చేవూరు రామచంద్ర రెడ్డి వ్రాయుటకు ఉత్సాహపడి మదీయ యాజ్ఞనుబడసి సీతెతకమందలి ప్రతిపద్యమునకును తాత్పర్యము వ్రాయుబూనుకొనినను. ఇందలి యెట్టిలోభంబులున్నను చదువరులుజూచి సవరించుచునని ప్రార్థించుచున్నాను. హైదరాబాదు రాష్ట్రములో కఠినగరముజిల్లా హుజూరుబాత్ తాలూకా గూడూరు పురవాస్తవ్యులగు అంకతి రాఘవదేశి కేంద్రులవారి శేవార్యశిష్యురాయణుడగు కావలితాలూకా తెల్లపాడు గ్రామవాస్తవ్యులగు చల్లా కొండయ్య నుండి న్యాయసహాయముచే శ్రీరాజయోగ శతకమును ముద్రాపించి అచట గురుభక్తముడలిలో సమర్పించితిని.

భక్తజనవిభేదుడు,

టంగుటూరు రామమూర్తి,

పోతుకూపి.

శ్రీంభకర్త:

టంగుటూరు రామమూర్తి.

ధనసహాయకుడు,

చల్లా కొండపూర్ణదాసు.

శ్రీ

రాజయోగ శతకము.

తాత్పర్య సహితము.

నీ. శ్రీగురుబ్రహ్మచరణ సా ♦ సేవజేసి
 జన్మకర్మములముక్క మూలమునా ♦ సరణిపోలసి
 నిగమనత్యాగంబు జెరిగింతు ♦ విజమునరసి
 దమ్మగుణభోగి సత్కిర్తి ♦ రాజయోగి. 1

తా|| ఈ గ్రంథకర్త శ్రీగురుచరణసేవా విఘ్నోపశాంతి
 జన్మకర్మములముక్క మూలముచెలిసికొని వేదమహావాక్య స
 త్యాగమును లోకమునకు వెల్లడి చేయుచున్నాడు.

నీ. అవని శ్రీ టంగుటూర్వంశ ♦ మారువేల
 ఘనతి కౌండిన్య సాది స ♦ గోత్రశీల
 ప్రసాదమొనరింపు మధ్యాత్మి ♦ చర్యలీల
 రమ్యగుణభోగి సత్కిర్తి ♦ రాజయోగి. 2

తా|| ఈ గ్రంథకర్త గురువు తనకు చెలిపినటుల నా
 యుచు, తనవంశమును, గోత్రమును, లోకమునందు భక్తకో
 టి కెఱుక చేయుచున్నాడు.

2 తాత్పర్యసహిత రాజయోగ శతకము.

గీ. రాజవిద్యాభిలాషవి ♦ రాజకీర్తి
భావ నిశ్చింత వైరాగ్య ♦ భవ్యకీర్తి
రాజయోగ విలాసజన ♦ రంజితార్తి
రమ్యగుణభోగి సత్కీర్తి ♦ రాజయోగి. 3

తా. శ్రీరామమూర్తి అరుచదినాలుగు విద్యలకెల్లను
త్తమమగు రాజవిద్య (బ్రహ్మవిద్య) నెరిగింతు. నీవుజితేంద్రి
యుడవు. రాజయోగమనభవింతువాడవు. గావున నే వినుము.

గీ. గురుగణంబును లక్షించి ♦ గుప్తపరచి
అంత్యప్రాసలు యెతిగణము ♦ లమరగూర్చి
బలుకబూనితి శతకముకా ♦ భ్రాంతిదలచి
రమ్యగుణభోగి సత్కీర్తి ♦ రాజయోగి. 4

తా|| నాకుయితరలక్షణములతో పనిలేదు. గురుమం
త్రధ్యాన బీజమను గణమును యీపద్యములయందు పొందు
పరచి అంత్యప్రాసలు యెతులను చక్కగాగూర్చి చెప్పదలచితిని
వినుము.

గీ. బుద్ధియోగముస్థితః ప్రజ్ఞ ♦ పురుషుడెరుగు
కుకవులేమెరుగు ప్రజ్ఞనుకా ♦ గుప్తవెలుగు
ప్రాజ్ఞలెనట్టి సుకవుల ♦ గృహుపరాకు
రమ్యగుణభోగి సత్కీర్తి ♦ రాజయోగి. 5

తా॥ ఈ గ్రంథకర్త కుకవులను నిరసించి, సుకవులకు పరాకు చెప్పినాడు. పరాకు అనగా గౌరవపదము. (కుకవులనగా) అజ్ఞానులు (సుకవులనగా) నియమిత చిత్తముగలవారు గావున స్థితిః ప్రజ్ఞుడని సంబోధన.

గీ. సత్ప్రసంగవిచారణ ♦ శాస్త్రునగుడు

అల్పవిద్యాప్రసంగము ♦ నరయబోడు

సత్యసాంబ్రాజ్య సాధము ♦ శయనపరుడు

రమ్యగుణభోగి సత్కీర్తి ♦ రాజయోగి.

6

తా॥ వేదాంతవిచారణ చేయువాడు తుచ్ఛములగు విషయములవంక మరలకు. వాడు స్వావస్థలయందు అచల సాంబ్రాజ్యమహలునందు, శయనించి హాయిగా నిరతిశయానంద మనుభవించుచున్నాడు.

గీ. సత్ప్రసంగంబు సాధు స ♦ త్సంగమునను

నిర్లమభ్యాససాధనా ♦ నియమమునను

భావనిశ్చింతవైరాగ్య ♦ భక్తుడగును

రమ్యగుణభోగి సత్కీర్తి ♦ రాజయోగి

7

తా॥ వేదాంత శ్రవణము సత్సంగత్యము యమనియ చూడి అభ్యాసము చేయువాడు నిశ్చయమగు అంతర్విరాగము తో సూచిన భక్తుడగును.

4 తాత్పర్యసహిత రాజయోగశతకము.

గీ. సద్గురుప్రోక్షలక్ష్యార్థః • శాసనములు
 సాధనోపాస్తి ఘనసద్వి • చారపరులు
 సజననిర్జనస్తలమరసి • సలుపుబుధులు
 రమ్యగుణభోగి సత్కీర్తి • రాజయోగి. 8

తా. గురుమూర్తి ఉపదేశించు రహస్యములెవ్వియనుగా
 సాధన, ఉపాస్తి, విచారణ మొదలగు శాసనములు. వీటిని
 నిర్జనస్తలమందు ఏకాకియై అభ్యసించు సాధకుడే వేదాంతి వి
 చారపండితుడు.

గీ. సాంఖ్యతారక ఘనయోగః • చక్రమిలను
 త్రిప్పనేర్చినధీరుడీ • త్రిజగములను
 సాధకుండగు భోధనా • చార్యుడగును
 రమ్యగుణభోగి సత్కీర్తి • రాజయోగి. 9

తా. భక్తా, సాంఖ్య తారక మనస్కముల మూడింటిని
 లెస్సగా విచారించి యితరులకు బోధించువాడే శాస్త్ర విచార
 శీలుడనబడు బోధాచార్యుడు. ఇతడు ముల్లోకంబులను సర్వ
 పూజ్యుడనబడును.

గీ. శ్రద్ధవిశ్వాసమను ఘనః • సాధనముల
 భక్తివైరాగ్యజ్ఞాన స • ద్బోధరతుల
 ఊర్ధ్వయోనిని రమియించు • యోగలీల
 రమ్యగుణభోగి సత్కీర్తి • రాజయోగి. 10

తా|| గురువు ఉపదేశించిన వేద మహావాక్యార్థమునందు శ్రద్ధ విశ్వాసము అను నాధనములచేతి వై రాగ్య బోధోపరతులు గలుగును. అట్లు గలిగెనేని సాధకుడు సదా ఊర్ధ్వయోని నిరమించు చుండును. (అనగా బుద్ధి అంతర్ముఖమైనచో, స్వస్వ గూఢ సాక్షాత్కారము గలుగును.)

గీ. శుక్ల శోణితమాకార • సుటిబొమ్మ
మోహతైగుణ్య కళరాసి • మద్దుగుమ్మ
భవవినాశిది పెనుమాయ • వాతకమ్మ
రమ్మగుణభోగి సత్కీర్తి • రాజయోగి. 11

తా|| భక్తా! శుక్ల శోణితాద్యాకార స్వరూపమగు అనగా సప్తధాతువులుచే కప్పబడిన మరలబొమ్మ. ఇదిరజస్వత్వ మోగుణములచే గూడిన స్థూలకేరము పుట్టుచావుల నొందెడు పెనుమాయభూతమని దెలియుము.

గీ. శుక్ల శోణితశివశక్తి • సృష్టినరయ
ప్రకృతిపురుష సరూపులై • బరగెమాయ
మరుగుదెలియని మనసుచే • మనుజుడాయ
రమ్మగుణభోగి సత్కీర్తి • రాజయోగి. 12

తా|| శుక్లశోణితముల రెంటియొక్క కలయికచే, సమిష్టి దృష్టిగల విద్యోసాధియగు ఈశ్వరుడాయెను. యిదేతీరుగా వ్యష్టిదృష్టిగల అవిద్యోసాధియగు కూటసుడనబడు జీవుడాయెను

యీసత్యమును మనస్సు తెలియజాలక భ్రమవలన అజ్ఞాను
డగు మనుజుడాయెను.

గీ. ప్రాణమరయంగ శుక్లమా • బ్రహ్మకళలు
బరగె రక్షంబరానమై • ప్రకృతికళలు
ప్రకృతిపురుషుల సంగమి - భ్రాతికళలు
రమ్యగుణభోగి సత్కీర్తి - రాజయోగి. 13

తా|| అట్టి జీవకళలగు ప్రాణాపానవాయులు శుక్లశోణి
తములనబడు ప్రకృతి పురుషులకళలై ఆరెంటియొక్క సంయో
యోగముచేత బాహ్యంతరప్రపంచములు భ్రమసూపములై
దోచుచున్నవి.

గీ. శుక్లశోణితధారయా - స్థూలఘటము
మూలమెరుగరు పండిత - మూఢజనము
శుక్లశోణిత సుధియె - సూరిపథము
రమ్యగుణభోగి సత్కీర్తి - రాజయోగి. 14

తా|| నాయనా! తిల్లిడ్డిస్థులు సంయోగమున వెలువడు
ధారయే యీశరీరము. దీనిఘూలమును పండితమాఘులు
తెలియరు. యీరెంటియొక్క సంధిని జేలిసికొన్నవాడే
జ్ఞానియని చెప్పబడును.

గీ. శుక్లశోణితమీరెంటి - జూషనరసి
మతిముజాతీయు కులమును - మరుగుదెలసి

బయలుపరచిన గురుడని - భాగ్యరాసి
 రమ్యగుణభోగి సత్కీర్తి - రాజయోగి.

15

తా॥ శుక్లశోణితములు రెండును శివబీజశక్తిబీజములన
 బడును. యీశివబీజము పుష్కలముగను శక్తిబీజము ప్రకృతి
 గను యేర్పడెను. యీ రెంటిని చక్కగా విచారించిన ననుభ
 వజ్ఞులకు జాతి, మతము, కులము అను భేద దృష్టి వదలిపోవు
 ను. అట్టివాడే గురువు. భాగ్యరాసియనుటలో విద్యాస్వరూ
 పుడని అర్థము.

గీ॥ కర్మజడభూమి భోగించు - కలుషజనుడు
 మోక్షరాజ్యంబు పాలించు - ముక్తఘనడు
 కర్మమారుడు నైష్కర్మ్య - ఘనతపరుడు
 రమ్యగుణభోగి సత్కీర్తి - రాజయోగి.

16

తా॥ శిష్యా! పాపాత్ముడు శుచ్ఛములగు కర్మములను
 ఫలకాంక్ష చే చేయుచుండును. మోక్షార్థయైనవాడు యీతు
 చ్ఛములగు లిహాలాక సుఖమునువదలి పరిపూర్ణ రాజ్యము
 నందు పాలించుచుండును. అనగా క్రీడించుచుండునతిడే నిష్క
 ర్మపరుడగు కర్మత్యాగి.

గీ॥ కామ్యకర్మంబు విద్యాంధ - కారమునను
 విషయఫలకాంక్ష దృష్టియ - విద్యయగును
 మనశ్శిథిలుండ విద్యచే - మునిగిజెడును
 రమ్యగుణభోగి సత్కీర్తి - రాజయోగి.

17

తా|| అజ్ఞాని కామ్యకర్మంబు లాచరించుచు అవిద్య
అను చీకటి ఆనరణమునచిక్కి మనస్థిమితములేక చెడునుగాని,
అతడు సత్సప్రదీపమును సాక్షిగా చేపట్టుకొని ఉన్నదున్నట్టు
గా విచారించడు.

గీ|| కర్మకాయంబు జడమనో - ఘటమునందు

యింది యోపాధిధ్యానచే - యిహముహూండు

జెంది జీవించు విషయముల్ - జీవుడీందు

రమ్యగుణభోగి సత్కీర్తి - రాజయోగి.

18

తా|| భక్తా! జీవుడు జన్మాత్మకర్మబద్ధుడై, యీజడ శరీ
రమునజిక్కి యింది యోపాధులచేత తుచ్ఛములగు విషయ
మందు వశీభూతుడై తిన్ను తెలియనేరక అంధకారమును అజ్ఞాన
చీకటికోనలో తిరుగుచున్నాడు.

గీ|| కర్మజీవున విద్యాంధ - కారమునను

సావయరూపు కళసేయు - జన్మముగను

చిత్రకారునిగను నీదు - చిత్తమునను

రమ్యగుణభోగి సత్కీర్తి - రాజయోగి.

19

తా|| శిష్యా! జీవుడు అవిద్యాంధకారమునజిక్కి సాకారు
డై జన్మకర్మలకు బద్ధుడౌను. నిర్గుణుడు నిరాకారుడగు జీవునకు
గుణములు రూపము కల్పించిన దెవరో ఆమూలములను నీవు
దెలిసికొనిన తరితువు.

గీ. కర్మవాసన జడాంధ ♦ కారమునగు
 దేహిమధ్యను నత్యస్త ♦ దీపవెలుగు
 నీడవృత్తియుహంకార ♦ నిలయుమునగు
 రమ్యగుణభోగి సత్కీర్తి ♦ రాజయోగి.

20

తా॥ దేహిదేహవిలక్షణుడగు శుద్ధచైతన్యడు పూర్వకర్మ
 వాసనాశ్రయములచేత మనోమాలిన్య జడశరీరియై అహంకా
 రమమకారములకు నిలయుచు నాడు. యిట్లగుటకు మూలసూ
 త్రధారి యెవడు విచారించి తరించుము.

గీ. రూఢిగీ తార్థమెరుగడు ♦ రౌఢినరుడు
 జ్ఞానవై రాగ్యనముజ్ఞప్ర ♦ జ్ఞానఘనరుడు
 జన్మగీ తార్థమెరిగిన ♦ జాణుడతడు
 రమ్యగుణభోగి సత్కీర్తి ♦ రాజయోగి.

21

తా॥ శిష్యా! సత్కీర్తమును తెలియనియూఘుకు రౌఢి
 యనబడును, అనగా; చపల చంచలచిత్తుడు. అని తెలియుము.
 సత్కీర్తమును సదా మననముచేసి, జ్ఞానవై రాగ్యము అలవడిన
 నానికి సరియైనవాడు ముగ్ధోకములలో లేడు.

గీ. సశ్యదయశౌచలక్షణ ♦ శాంతిధనుడు
 శమము దమమున జపతపో ♦ జాగ్రపరుడు
 వై నసంవత్కటాక్ష వి ♦ దేహనరుడు
 రమ్యగుణభోగి సత్కీర్తి ♦ రాజయోగి.

22

తా॥ భక్తా! సత్య, దయ, నిష్ఠ, శాంతి, బాహ్యంతర
యింద్రియ నిష్క్రహము జప తపములయందు జాగ్రత్తగా మె
లగువాడై, దైవభక్తిగల విరాగి. యితేనే విదేహుడు.

గీ. బ్రహ్మచింతయే శ్రీగురు ♦ పాదచింత

మోక్షసాంబ్రాజ్య వైభవ ♦ ముక్తికంత

బంధ నరకంబె సంసార ♦ పాపచింత

రమ్యగుణభోగి సత్కీర్తి ♦ రాజయోగి.

23

తా॥ శిష్యా! స్వకాలములయందు గురుధ్యానమే భగ
ధ్యానముగా జేయువాడై బంధమును నడలి సంసారమును నరక
మును డాటి మోక్షరహస్యమును దెలిసికొనుచున్నాడు.

గీ. పాపరాజ్యంబు పాలింప ♦ భక్తి సున్న

పుణ్యవ్రతశీలునకు స్వర్గ ♦ పుడమి నెన్న

పుణ్యపాపంబు లెనసిన ♦ పూజ్యుడన్న

రమ్యగుణభోగి సత్కీర్తి ♦ రాజయోగి.

24

తా॥ శిష్యా! పాపరాజ్యంబనగా, దేహాత్మి వాదికి
నమునున్న, దేహాధిస్థానము దెలిసిన పుణ్యాత్మునకు ముక్తిబహు
సులభము. వాడే పుణ్యపాప విమర్శికుడు, సర్వపూజ్యుడన
బడును.

గీ. పాపపుణ్యంబులకు భయమె ♦ పట్టుకొమ్మ

భయకల్పిత జీవుడీ ♦ పాపిబొమ్మ

భయవిదూరుడే లోక ని ♦ ర్భయుడు సుమ్మ
రమ్యగుణభోగి సత్కీర్తి ♦ రాజయోగి.

25

తా॥ పాపపుణ్యముల తెలియవలెనన్న భక్తి ప్రధానము. జీవుడు షడ్వికారములకు లోనై తెలియజాలడు. భయభక్తి శ్రద్ధలచే పుణ్యపాప విమర్శనచేయువారికి ఎందును భయములేదు. పాప పుణ్యములనగా, బంధముక్తులని తెలియవలెను.

గీ. బాహ్యజగమెల్ల జడభూమి ♦ గ్రాకునరుడు
జడము మధ్యను చైతన్య ♦ జాడగనడు
మనసుమాలిన్య జడజగతి ♦ మాయనరుడు
రమ్యగుణభోగి సత్కీర్తి ♦ రాజయోగి.

26

తా॥ శిష్యా! బాహ్యప్రపంచ విషయలోలుడవై నీవు సంచరించుచుండువుగాని ఆజడజగత్తునుధ్య సర్వగత చైతన్యమును తెలియలేవు. దానిని తెలియదలచితివేని, నీమనో మాలిన్యమునునదలి యీ జగత్తత్వముయొక్క మూలమును తెలియుము.

గీ మసశ్శిథిలంబు సగసార ♦ మాయలయ్యె
కానురపులు పాలింప ♦ కర్తలయ్యె
బుద్ధియిగ ద్రియ ద్రప్తయా ♦ భువనమయ్యె
రమ్యగుణభోగి సత్కీర్తి ♦ రాజయోగి.

27

తా|| నాయనా? నీలంతఃకరణము వాసనాదులకు వశమై సంసారమను బంధమునకు హేతువైయున్నది. అందుచేత కామాదిశత్రువులు విజృంభించి దిరుగుచున్నవి. కార్యకారణ రూపమగుబుద్ధి వీని కన్నిటికిని, ద్రష్టయైయున్నది.

గీ. తనవులిందియ వస్తలన్ ♦ చాటినరుడు

బుద్ధినంతర్ముఖినిజేయ ♦ బోధగురుడు

సుప్తివెలుగొందు ప్రజ్ఞాన ♦ జ్యోతిమయుడు

రమ్యగుణభోగి సత్కీర్తి ♦ రాజయోగి.

28

తా|| స్థూల సూక్ష్మకారణ శరీరములు, జాగ్రత్స్వప్న సుషుప్తి అవస్థలనుదాటి మనసు బాహ్యవిషయములందు బోసీక సుషుప్తి యవస్థయందు సర్వేంద్రియాభావనైసప్పడు ఏ ఆత్మస్వరూపము జ్ఞానమై ప్రకాశించుచున్నదో దానిని తెలుసుకొనుము.

గీ. జీవకారుణ్య పరలోక ♦ చింతపరుడు

స్వీతరంబగు సమతనుక ♦ సిద్ధినరుడు

విషయవాసనఫలత్యాగి ♦ విభవపరుడు

రమ్యగుణభోగి సత్కీర్తి ♦ రాజయోగి.

29

తా|| భక్తా! భూతిదయగలిగి పరలోక చింతసీయుచు, ననుస్తజీవలోకము తన స్వరూపమను దృఢమగు జ్ఞానముగలిగి విషయవాసనల బరిత్యజించినవాడే వేదాంతవేత్తయని అర్థము.

గీ. స్తుతియునిందల సంప ♦ ద్విపత్తులందు
 సర్వసమభావ మొదవిన ♦ సాధులందు
 యోగగృహలీల సలిపెడు ♦ యోగులందు
 రమ్యగుణభోగి సత్కీర్తి ♦ రాజయోగి. 30

తా॥ శిష్యా! దూషణ, భూషణములు కలిమిలేముల
 యందు సమభావ దృష్టిగలిగి సదా నిశ్చలమగు యోగభావన
 చేరి చరించెడి వారిగృహపాలన యోగగృహమని చెప్పబడును.
 ఇతి డే రాజయోగి.

గీ. అస్తిమాంసంబుత్వకృధర ♦ మాలయంబు
 సీచనుఖభోగజీవుని ♦ నిలవరంబు
 మూత్ర దుర్గంధమలభాండ ♦ మూలనంబు
 రమ్యగుణభోగి సత్కీర్తి ♦ రాజయోగి. 31

తా॥ భిక్షా! సప్రధాతువులతోగూడినదియు, మలమూ
 త్ర దుర్గంధపూరితమగు శరీరఘటమునందు తుచ్ఛములగు విష
 యాదినుఖము లనుభవించు జీనికి యీ దేహమే నివాసస్థానమై
 యున్నది.

గీ. సకలపురుషార్థ మనుభవ ♦ సాధనంబు
 వాంచభౌతిక దేహమా ♦ పట్టణంబు
 బ్రహ్మకళలజీవి స ♦ త్పాలనంబు
 రమ్యగుణభోగి సత్కీర్తి ♦ రాజయోగి. 32

తా॥ శిష్యా! జ్ఞానులగువారు అట్టి దేహముచేత గురు శాస్త్ర నిర్ణయమువల్ల దేహదేహముల విమర్శించి సకల పురుషార్థములను సాధించుచున్నారు. ఇంకొకరు మించిన సాధనమే లేదు.

గీ. వ్యష్టికించదుణము లా • వరణమునను
దేహకోశంబులిందియి • దేశమునను
జీవిమాలిన్య కర్ముడై • చిక్కుబడెను
రమ్యగుణభోగి సత్కీర్తి • రాజయోగి. 33

తా॥ నాయనా? బహిరంతిరేంద్రియోపాధి సమూహముయొక్క భ్రమచేత ప్రపంచమేర్పడెను. అట్టి జగత్తుమొక్క మూలముదెలియక అజ్ఞానుడు కండ్లులేనివాడై ప్రాకులాడుచున్నాడు.

గీ. భక్తిసింధువు మధ్యను • బజిననరుడు
భేదదృష్టిని నొండడ • భేదపగుడు
అంధుడై గను నఖిలంబు • నచబుడతడు
రమ్యగుణభోగి సత్కీర్తి • రాజయోగి. 34

తా॥ భక్తా! భక్తియను మహాసముద్రమధ్యంబున నుండి అభేద దృష్టిగలిగి ననా పరలోక చింతనీయుడగు జ్ఞాని, ప్రపంచమునందుండియు (అనగా జ్ఞానికి ప్రపంచపార ప్రతీతి

యగుటలేదు. గ్రుడ్డివానివలె ప్రపంచ దృష్టిలేనివాడై సకలము చూచుచున్నాడు.

గీ. ద్వైతమద్వైత విశిష్టా • ద్వైతనరుల
జీవశివభేదమతదృష్టి • జెందనేల
పూర్ణదృష్టినివిహరించు • పుణ్యాశీల
రమ్యగుణభోగి సత్కీర్తి • రాజయోగి.

35

తా|| శిష్యా! రామానుజమతమని, శంకరమతమని, మధ్వమతమని, విష్ణునని, ఈశ్వరుడనుభేదములతో తనకు పనిలేక నదా సర్వవ్యాపకదృష్టిగలిగిన పుణ్యాత్ముడవుగమ్ము.

గీ. ధ్యానయోగంబు విజ్ఞాన • ధారయయ్యె
శ్రీనివాసాభక్తియు పరచింత • సాధనయ్యె
యోగకావ్యంబు నజ్ఞుడు • నెరుగడయ్యె
రమ్యగుణభోగి సత్కీర్తి • రాజయోగి.

36

తా|| భక్తా! ధ్యానయోగము ప్రాధికారవలె ఏడతేగని ధారనగటిది. దీని గురుముఖమున సత్సాధియు వినుట, విన్నదానియందుభక్తియుంచుట, ఆధ్యాత్మవిద్యకు ముఖ్య అంగమువంటిది. అజ్ఞుడు యిట్టిఅఖండనాంబ్రాజ్యము తేలియడుగదా.

గీ. హంసనంసారజలధిని • ఆటపక్షి
మునకవెచుచుతేలేడు • మనసేనాక్షి

హృదయనభమున దిరిగెడు ♦ యోగపక్షి
రమ్యగుణభోగి సత్కీర్తి ♦ రాజయోగి.

37

తా|| శిం సోహం, అను రెండక్షరములు ప్రాణాపాన
గూఢకళలతో రేచక పూరకములై వచ్చుచు పోవుచు అనాహ
త చక్రమును గమ్యస్థానముగా జేసికొని సంచరించుచుండును.
అనగా హృదయాకాశముననుసరించి మనస్సు మారుత మూల
ముగా సర్వవ్యవహారము జేయుచున్నది.

గి. దృశ్యవస్తువు క్షణికమై ♦ దృశ్యమయ్యె
దృశ్యరాజ్యవిలక్షణ ♦ దృక్కుయయ్యె
ప్రకృతిదృగ్దృశ్యలీలా ప్రపంచసుయ్యె
రమ్యగుణభోగి సత్కీర్తి ♦ రాజయోగి.

38

తా|| శిష్యా! నీకు గోచరించు సమస్తమును సుషుప్తి
యందు శూన్యమైనాదున, దీనిని మిథ్యయని చెప్పుదురు. స్వ
భావమై మూలప్రకృతియె ద్రష్ట దర్శ, దృశ్యములైనాదున
ప్రపంచోత్పత్తి నాశములకు కారణమైనది. క్షణికమనగా
ఒకప్పుడుండి మరివకప్పుడు లేనిది.

గీ. కామక్రోధాదిత్రైగుణ్య ♦ కర్మగృహము
జన్మరాసియుపాపచట ♦ నాలగనుము
సాధు జనశ్రేణికిది తిసో ♦ సాంఖ్యగృహము
రమ్యగుణభోగి సత్కీర్తి ♦ రాజయోగి.

39

తా॥ ఓనరుడా! త్రైగుణ్యములగు రజ, సత్త్వ, తమో
గుణవికారమైన యీక్షరము కానూది 'శత్రుసముదాయము
చేత నిన్ను మాటినూటికి జన్మ, కర్మబంధమను చెఱసాలలో
బంధించినవి గావున స్వస్వరూప విచారణ శీఘ్రేషి ఇది యోగ
గృహము.

గీ. పంచప్రాణంబులింది యో • పాధివిపయ
గోలకగ్లోల భ్రమలె భూ • గోళమరయ
దృశ్యజడజగతిసంధుడై • ధూర్తుడాయ
రమ్యగుణభోగి సత్కీర్తి • రాజయోగి.

40

తా॥ నాయనా! బహిరంతరేంద్రియోపాధి సముదయా
భ్రమ కగ్లోలమే భూగోళాకారమైఃపర్పడెను. యిట్టి భూ
గోళాకారముయొక్క మూలమును దెలియక కండ్లులేనివాడై
అజ్ఞానమను చీకటి కోనబడి మూఢుడు ప్రాకులాడుచున్నాడు.

గీ. అన్నకోశంబుపడ్చావ • మాలయంబు
ప్రాణవిజ్ఞానఘన మనో • పాలనంబు
జన్మమానందకోశమా • జడజగంబు
రమ్యగుణభోగి సత్కీర్తి • రాజయోగి.

41

తా॥ శిష్యా! స్థూలదేహమే అన్నగుయకోశము ప్రాణ
మయకోశము, మనోమయ కోశము, విజ్ఞానమయ కోశము,
అను యీ త్రికోశమలను సూక్ష్మశరీరమనబడును. ఆనందమయ

కోశమను కారణశరీరము జగదుత్పత్తిహేతువైనది.

గీ. స్థూలదేహంబు వినుభోగ ♦ సానమయ్యె
సూక్ష్మదేహంబు భోగాది ♦ సాధనయ్యె
పాపకారణదేహ సం ♦ ప్రాప్తమయ్యె
రమ్యగుణభోగి సత్కీర్తి ♦ రాజయోగి. 42

తా|| శిష్యా! జీవునకు యీస్థూలదేహము ఒక భోగ వస్తువైయున్నది. దీనిని భోగించుటకు సూక్ష్మదేహమేభోగ సాధన వస్తువైయున్నది. కారణదేహమనునది యీరెంటికిని మూలబీజమని యెరుంగుము.

గీ. కర్తకర్మము క్రియత్రిగుణ ♦ కలితభూమి
జన్మరాజ్యంబు జడయింద్ర ♦ జాలభూమి
జీవభోక్తనుజూచి యో ♦ చింపవేమి
రమ్యగుణభోగి సత్కీర్తి ♦ రాజయోగి. 43

తా|| భక్తా! యిట్టికర్మత్వాది త్రైగుణ్యములతో గూడిన యీశరీరమునందు జీవుడు సూక్ష్మజడశరీరధారియైయున్నాడు. గురువను గ్రహముచేత శ్రవణాదులవల్ల, అట్టివానిని విచారించి తెలిసికొనుము.

గీ. స్థూలసుఖదుఃఖముల్ నెనయ ♦ సూక్ష్మమయ్యె
సూక్ష్మనుంతర్మనోమయ ♦ సృష్టియయ్యె

సుప్తిశివజీవభేదమై ♦ శూన్యమయ్యై
 రమ్యగుణభోగి సత్కీర్తి ♦ రాజయోగి. 44

తా|| నాయనా! సుఖదుఃఖాశ్రయమై స్థూలదేహము
 జాగ్రదవస్థకు హేతువైయున్నది. మనోవికారమగు స్వప్నా
 ద్యవస్థకు సూక్ష్మశరీరమునకు హేతువైనది. సుషుప్తియందు
 సమస్తమభావమై (అనగా అభేదమై) చి నిమిత్తమాత్రము
 కారణదేహమంది సృష్టికి కారణమైనవి.

గీ. స్వప్నసమితిని ద్రవ్యయగు ♦ బాణయెద్ది
 నిరవయవమగు సుప్తిని ♦ నెగడునెద్ది
 సావయవమగు జాగ్రము ♦ సాక్షియెద్ది
 రమ్యగుణభోగి సత్కీర్తి ♦ రాజయోగి. 45

తా|| శిష్యా! పైవిచరించిన జాగ్రత్స్వప్న సుషుప్తి
 అవస్థలకు సాక్షియై మూఢవస్థలను సదా జూచుచు నిరంతర
 మొక్కతీరుచున్న సూత్రధారుని తెలిసికొనుము.

గీ|| బ్రహ్మకన్యంబుగనుదోచు ♦ భ్రాంతి జగము
 రాతియందలి చిత్తగుపు ♦ రంగువిధము
 చిత్తభ్రమలీల దృశ్యమీ ♦ చిత్తజగము
 రమ్యగుణభోగి సత్కీర్తి ♦ రాజయోగి. 46

తా|| శిష్యా! హి పూర్ణంబునకు సంబంధములేని జగత్తు

జీవములేని చిత్రప్రతిమవంటిది. ఈ ప్రతిమ నీఅంశకరణ
వికారమునల్ల గలిగినదేగాని, వేరుగాదు. మనమేవప్రకల్పితః
అనివేదములు చాటుచున్నవి.

గీ. స్థూల సూక్ష్మంబులింద్రియం * సాధమునను
విషయభోగ విలాసంబె * విశ్వమగును
విశ్వమేర్పడె శబ్దాది * విషయములను
రమ్యగుణభోగి సత్కీర్తి * రాజయోగి.

47

తా|| శిష్యా! తుచ్ఛములగు విషయసుఖములచే యే
ర్పడిన యీవిశ్వము శబ్దాది విషయములకు మూలమైనది.
అనగా స్థూల సూక్ష్మోపాధియింద్రియమాయావిద్యోచాధి కళ
లగు జీవేశ్వర ప్రపంచమేర్పడెననియు తెలియుము.

గీ. దృశ్యశ్రీలలు జడమనో * దృష్టిజగము
కామలోభంబుహంకార * కలహమయము
జీవితాంచల్య గుణకర్మ * చింతనము
రమ్యగుణభోగి సత్కీర్తి * రాజయోగి.

48

తా|| శిష్యా! మనోదృష్టికి గోచరించు యీజడశరీరము
లోపల కామక్రోధాది రిపుసముదాయముజేరి నిన్ను గుణకర్మము
లలోమించి చపల చంచలబిత్తునిగాజేసి వైచుచున్నది.

గీ. జీవ శివభేద వాచార్యర్థ * చిత్రమరసి
ఉభయలక్ష్యార్థసౌజ్ఞల * ఉపముదెలిసి

పాపపరివర్తనమునేయు ♦ భక్తరాసి .

రమ్యగుణభోగి సత్కీర్తి ♦ రాజయోగి. • 49

తా|| భక్తా! త్వంపదతత్పదవాచ్యార్థ లక్ష్యార్థముల దె
లిసికొని, అందు పుభయవాచ్యములను వదలి లక్ష్యార్థమునందు
ఏక భూతమైనయెడల జన్మకర్మలు నశించి భక్తకోటి పునరావృ
త్తి రహితమగు పదమును జెందుచున్నారు.

గీ. చిత్తశిథిలంబ విశ్వాస ♦ చెనటులకును

దూర్తపాపండ్ నాస్తిక ♦ దూతలకును

సాధుస్వర్గీయజీవనము ♦ చాటకలను

రమ్యగుణభోగి సత్కీర్తి ♦ రాజయోగి. 50

తా|| శిష్యా! చిత్తనిలకడలేక గురు చైవములయందు
నమ్మిక లేని వారె దుర్మార్గులు, వారే పాపండులు, నాస్తికులు
అట్టివారికి యీదేవరహస్యమును దెలుపరాదు.

గీ. నింగిగాలియు నిప్పను ♦ నీరుమన్ను

భూతసాత్వికహంశచే ♦ బొలసిమున్ను

కర్మశాసనజవుడగు ♦ గనడుతన్ను

రమ్యగుణభోగి సత్కీర్తి ♦ రాజయోగి. 51

తా|| శిష్యా! పృథివ్యాది పంచమహాభూతములు సా
త్వికహంశకలయకచే యీజీవికి నిలయుమగు యీకర్మశరీరము

గలుగుచున్నది. ఇది తన్నుతా తెలియని భ్రమప్రమాదమున జీవుడగుచున్నాడు.

గీ. అహము నభిమానమెన్నొకటె ♦ నరయదగును

అహమునకదోచి జగముతా ♦ సన్యముగను

సుప్తియందు నభావమా ♦ శూన్యముగను

రమ్యగుణభోగి నతీర్తి ♦ రాజయోగి.

52

తా|| భక్తా! నేను అను అభిమానమును ముందు విచారించుము. అట్లు విచారించిన నీకు దేహాప్రపంచములు వేరైనోచును. ఇందుకుసుష్మప్తియే ఉదాహరణము. సుష్మప్తియందు బాహ్యంతర ప్రపంచములు శూన్యమైపోవుచున్నవి.

గీ. జాగ్రత్స్వప్నప్రవృత్తి జప ♦ జాతమునను

కార్యకారణ జీవేశ ♦ కారకులును

విశ్వతేజసులై వెలసె ♦ విశ్వముగను

రమ్యగుణభోగి నతీర్తి ♦ రాజయోగి.

53

తా|| న్యస్తి సమిష్టి జాగ్రత్స్వప్నములకు కార్యకారణ గూవులైన జీవేశ్వరులు విశ్వతేజసవిరాట్టు హిరణ్యగర్భాదులై అంతర్భావ్య జగత్తులు కల్పించివారు. యిది అతయు యెరుక చిత్రమే.

గీ. సుప్తినెన్నగ వటబీజ ♦ న్యస్తి తెరగు

జాగ్రత్స్వప్నమునక నృక్ష ♦ శాఖలెసగు

కార్యకారణజగద్రూప ♦ కాండనరుగు

రమ్యగుణభోగి సత్కీర్తి ♦ రాజయోగి.

54

తా|| శిష్యా ! ఎట్లనగా సూక్ష్మమగు మఱివిత్తునందు స్థూలమగు మహావృక్షము లీనమై బీజోత్పత్తి అయినవెంటనే మఱిచెట్లు బ్రహ్మాండమై బయలువెడలినట్టు సుప్తియందు లీనమైన జాగ్రత్స్విప్నప్రపంచములు జాగ్రదవస్థయందు యథా ప్రకారము నీకు దోచుచున్నవి.

గి. జాగ్రత్స్విప్నంబునందహము ♦ చాయజగము

గుణమునభిమానకరణమై ♦ గలిగెక్షణము

సుప్తియందు విలీనమా ♦ సూక్ష్మమనము

రమ్యగుణభోగి సత్కీర్తి ♦ రాజయోగి.

55

తా|| శిష్యా ! జీవుడు నేను అను అహంకారమునకు వశుడై జాగ్రత్స్విప్నములయందు సర్వ రజోగుణాభిమానయై విశ్వతేజ సాకారముల ప్రపంచసుఖదుఃఖముల ననుభవించుచు తమోగుణజనకమైన సుప్తియందు సర్వలీనమై దోచుచున్నాడు.

గీ|| దృష్టివెలలోను వెలుగొందు ♦ దృశ్యజగము

సృష్టియావరణవిక్షేప ♦ శక్తిబలము

జీవ శివరూపులై దోచె ♦ చిక్కుగనుము

రమ్యగుణభోగి సత్కీర్తి ♦ రాజయోగి.

56

తా॥ నాయనా! నిర్వికారమగు పరబ్రహ్మమునందు ముందు ఆవరణ విక్షేపములుదయించి (ఆవరణమనగా, సత్య వస్తువును, అసత్యముగాదోషింపచేయుట) విక్షేపమనగా లేనివస్తువు చిత్రించుట యీశక్తిస్వయమే జగదుత్పత్తికి మూలమై వ్యష్టి సమిష్టి భేదమేర్పడి వస్తుసపంచమేర్పడెను.

గీ॥ భ్రమవికల్పితవస్తు ప్ర ♦ పంచసుఖము

స్వప్నభ్రాతీయు జడమనో ♦ జాగ్రగుణము

సుప్తిధారను లీనమా ♦ శూన్యజగము

రమ్యగుణభోగి సత్కీర్తి ♦ రాజయోగి.

57

తా॥ భక్తా! యీజాగ్రత్ప్రిపంచము సిభ్రమచేతి కల్పింపబడి అజాగ్రత్తిమనోవాసనయే స్వప్నప్రపంచమగుచున్నది. ఈజాగ్రత్స్వప్నప్రపంచములు సుషుప్త్యాద్యవస్థయందు శూన్యమై దృఢపరుచుచున్నది. నాధకుడు దీనిని చక్కగా విమర్శించుట ఖంచిది.

గీ॥ జన్మ మృతినొందు ప్రతిక్షణము ♦ జాగ్రసుప్తి

విశ్వప్రాణులకళలీల ♦ వెలయుజ్ఞప్తి

జీవచైతన్యడైదోచె ♦ జెలగుసుప్తి

రమ్యగుణభోగి సత్కీర్తి ♦ రాజయోగి.

58

తా॥ శిష్యా! యీజీవుడు క్షణక్షణమును జాగ్రదవస్థయందు విశ్వుడను నామముతో వృత్తిజ్ఞానయావుడై వుట్టుచు

సుఖ ప్రియవస్థయందు మరణించుచున్నాడు. సుఖ ప్రియవస్థ
యందు చైతన్యమాత్రుడై దోచుచున్నాడని అర్థము.

గీ. జీవినెన్నంగబడు నవ ♦ చిన్నుడన్న
స్వప్న కల్పితుడనచిదా ♦ భాసుడెన్న
మొదటివాడందె తా ♦ పారమార్థిగన్న
రమ్యగుణభోగి సత్కీర్తి ♦ రాజయోగి. 59

తా|| శిష్యా! యీజీవుడు పరిచ్ఛిన్నుడని, స్వప్నకల్పితు
డని చిదాభాసుడని చెప్పకొనుట అబద్ధము. పారమార్థికదృష్టి
చే విచారించిన యితడే పరమాత్మ. యితడేవియుగాడు.

గీ. పారమార్థికదృష్టిచే ♦ బరగునెవడు
నతడు బ్రహ్మాంబునకునన్య ♦ మనగదగడు
వ్యావహారికుడైదోచు ♦ వాడెవీడు
రమ్యగుణభోగి సత్కీర్తి ♦ రాజయోగి. 60

తా|| శిష్యా! సాధువునుషుడు ప్రపంచ వ్యవహారము
లందు సంచరించినను తనదృష్టి పరబ్రహ్మమునందే లయించి
యుండును. తనకు పరబ్రహ్మమునకు భేదములేక బ్రహ్మమై
సంచరించుచుండును. ఇట్లుండినను ప్రపంచముతో తనకు
సంబంధముండదు. తనకుభేదములేదు.

గీ. చంద్రసూర్యులు పర్వత డ సాగరములు
 వృక్షలతలును మృగపక్షు డ లుర్వివరులు
 దృశ్యమైవోపనజ్ఞాన డ దృష్టిభ్రమలు
 రమ్యగుణభోగి సత్కీర్తి డ రాజయోగి.

61

తా॥ భక్తా! చంద్రుడు, సూర్యుడు, పర్వతములు, సముద్రములు, వృక్షములు, తీగలు, మృగములు, పక్షులు, భూమి మానవులు వేయెల? చగాచరములెల్లయు నీకుగోచరించుట నీ అజ్ఞానదృష్టిచే భ్రమవలన దోచుచున్నవి.

గీ. అంధకారంబవిస్సిన డ నాత్మజగము
 మనఃకల్పితజడధార డ మాయగనుము
 జన్మహేతువు జాగ్రమీ డ చాయవినము
 రమ్యగుణభోగి సత్కీర్తి డ రాజయోగి.

62

తా॥ భక్తా! నీమనస్సు అవిద్యకులోనై నిజమును తెలిసికొనలేక తుచ్ఛములగు జడశరీరామలపై జాగ్రదవస్థగిట్లు మెరుగువలె చాయరూపమై జన్మాదులను ప్రకాశింపజేయుచున్నవి.

గీ. జగతిగనబడు ధనమాన డ సంభ్రమములు
 మృత్యుదేవతకాహూతి డ మోహకళలు
 మనసుఊహలు మోహమను డ మాయభ్రమలు
 రమ్యగుణభోగి సత్కీర్తి డ రాజయోగి.

63

తా|| శిష్యా! నీకు గోచరించు సర్వమునకు నాశము తప్పదు ఇట్లు నశించుదానికి మోహమెందుకనగా, అదినీమనస్సులో గలుగు భ్రమచేత సమస్తము నమ్మి తెలియక చరించుచున్నావు.

గీ. అవయవంబగు దృశ్యమ ♦ నాత్మజగము

జడమునన్ననసత్తన ♦ సగుణపరము

గిల్బుస్వరణపుచాయ యీ ♦ కీలుగనుము

రమ్యగుణభోగి సత్కీర్తి ♦ రాజయోగి.

64

తా|| శిష్యా! అవయవ సహితమై కనబడుచున్న యీ అనాత్మజగము. జడము, అసత్తు యివి అన్నియు సగుణమునకు పర్యాయపదములు, యీసగుణములోకములో కృత్తిమబుగారువంటిదని తెలిసికొనుము.

గీ. రాగద్వేషముఁ ఈర్ష్య ♦ రాజసమును

కామక్రోధాదిరివువర్గ ♦ కూటమునను

సంగదూరుడు విషయని ♦ స్ఫుంగియగును

రమ్యగుణభోగి సత్కీర్తి ♦ రాజయోగి.

65

తా|| నాయనా! రాగద్వేష కామ, కోర్షిధ, తమో రాజసాదిగుణముల కూటమిని జయించి, యింద్రియములను విషయములవంక బోనీక, సదాపదార్థదృష్టిచేనున్నవాడు సర్వపరిత్యాగియగు నిస్ఫుంగియనబడును. ఇతడే సర్వపూజ్యుడు.

గీ. సూర్యగ్రహణంబు వతుగను ♦ జూడడగును

బ్రహ్మజీవికి మధ్యప్రతి ♦ బంధమిలను

బంధసంసారగ్రహణంబు ♦ పట్టుబడెను

రమ్యగుణభోగి సత్కీర్తి ♦ రాజయోగి.

66

తా॥ భక్తా! సూర్యుడు, చంద్రుడు, మధ్యభూమి అడ్డగించి సూర్యగ్రహణంబుగలిగినట్టు జీవునకు బ్రహ్మమునకును మధ్య ప్రకృతివేరుజేసి జీవుని అజ్ఞానముచేత ఆవరించి సంసార బంధమును జేసివైచినది.

గీ. బ్రహ్మగ్రహణంబుపాప్తిచే ♦ ప్రాజ్ఞులిలను

కామరిపుకులసముదయ ♦ కంటకులను

దగ్ధమొనరించిభవనది ♦ దాటజనెను

రమ్యగుణభోగి సత్కీర్తి ♦ రాజయోగి.

67

తా॥ శిష్యా! బుద్ధిమంతులైనవారు గురు ఉపాసనాదులచేత కామకోపాది రిపుకులవంశమును సంపూర్ణ నిర్మూలముగావించి జననమరణ ప్రవాహమగు సంసార నదిని బహు సులభముగా దాటుచున్నారు.

గీ. బ్రహ్మగోళంబు ప్రాజ్ఞజన ♦ ప్రాభవంబు

శయనసంచారసద్గోష్ఠి ♦ సత్పథంబు

సత్ప్రసంగామృతపాన ♦ సాగరంబు

రమ్యగుణభోగి సత్కీర్తి ♦ రాజయోగి.

68

తా|| శిష్యా! స్వర్గమనునదే బ్రహ్మగోళము. అదే అమృతసాగరము. జ్ఞానులు సర్వదా ఆగోళమునందే దృష్టినిలిపి అమృతపానముజేయుచు భూచరులుగాక, అందుననే విహరించుచు యోగనిద్ర జెందుచుందురు.

గీ. బ్రహ్మజీవుడనాదియు ♦ బంధువునగు
తెలివిమాలిన అహమను ♦ తెఱలొదిరుగు
జీవిగను టేజబ్రహ్మమిక ♦ సిగ్గువునగు
రమ్యగుణభోగి సత్కీర్తి ♦ రాజయోగి.

69

తా|| శిష్యా! జీవాత్మ పరమాత్మ అది తెలియనివారు వీరిద్దరు అహంకారమను తెఱవేసుకొని యీజగత్తునందు కపటనాటక మాడుచున్నారు. కాని నిజమును విచారించిన యిరువురికి భేదములేదు.

గీ. బ్రహ్మకామనయుపరతి ♦ బ్రహ్మక్రోడ
బ్రహ్మయోని సుగంధంబె ♦ ప్రజ్ఞనీడ
యోగరతికేళిదేవిన ♦ యెఱుకెపోళ
రమ్యగుణభోగి సత్కీర్తి ♦ రాజయోగి.

70

తా|| భక్తా! విషయవాసనారూపమగు ప్రవృత్తియందు యిచ్చయే. కామమన, యిదిఅహంకారమునకు క్రోడాస్థానమై యున్నది. ఇదియే బ్రహ్మశక్తి అనగా అపర ప్రకృతి. ఇది సదావిజ్ఞానధారతోగూడినదగుటచేత జ్ఞానులు దీని సంపర్కముగోరి పరిపూర్ణ సాక్షాత్కారము జెందుచున్నారు.

గీ. అసలునిర్గుణధనరాసి ♦ ననగనొప్పు
 నందుగైకొన్న ధనముచే ♦ అందియప్పు
 శక్తియైశ్వర్యమొదవెనీ ♦ సగుణమెప్పు
 రమ్యగుణభోగి సత్కీర్తి ♦ రాజయోగి.

71

తా|| సగుణము అసలు నస్తువుకాదు. నకలుగాభావించుము. సగుణముయొక్క సమస్తమైశ్వర్యములు శక్తియంతయు అప్పే నిర్గుణమునుండి అప్పుదెచ్చుకొని యీసగుణవృద్ధివి బహుగొప్పవానివలె నటింపుచున్నది.

గీ. అసలు నకలను విమర్శన ♦ ననుభవంబు
 సగుణనిర్గుణవస్తు వి ♦ చారకంబు
 భక్తకోటికమూల్యమో ♦ పరధనంబు
 రమ్యగుణభోగి సత్కీర్తి ♦ రాజయోగి.

72

తా|| శిష్యా! పైవివరించిన సగుణ నిర్గుణములు రెంటినీ అనగా సగుణమును నకలుగను నిర్గుణము అసలుగను ఏర్పడినవి యిట్టి సారా సారవిచారణయే భక్తులపాలిటి నిత్యేవము.

గీ. మనశ్శిథిలంబు భ్రమరూపు ♦ మాయలన్న
 మాయలీలలు సగుణంబు ♦ మరుగుగన్న
 సగుణవిభవమునకిలనుచు ♦ చాటరన్న
 రమ్యగుణభోగి సత్కీర్తి ♦ రాజయోగి.

73

తా॥ భక్తా! బ్రహ్మమునందు దోచు అనాది స్వతసిద్ధ
మైన ప్రకృతియొక్క చాయయే నీ దేహము. 'అద్దమునకు మురికి.
అన్నికి ధూమము ఆవరించునట్లు నిన్ను ఆవరించినందున యీ
సగుణరూప మేర్పడినది.

గీ. మోహజడశక్తితనుమనో ♦ మధ్యమునను

కల్పనాలీలజగత్ప్రి ♦ కాండకశలను

జీవచైతన్యమైదోచె ♦ చిత్తభ్రమను

రమ్యగుణభోగి సత్కీర్తి ♦ రాజయోగి.

74

తా॥ భక్తా! జగత్తు జడాకారమయ్యుచైతన్యమై నీకు
దోచుట నీచిత్తభ్రమయే కారణము జాగ్రస్వప్నములకుమధ్య
కారణ శరీరముయొక్క కల్పితమున జీవచైతన్య మేర్పడినది.
లేకున్న జడాకారమైయుండెడిది గదా.

గీ. అన్యతంబునచేత నమసుఖ ♦ జగము

న్యతముచేతనముసుఖమగు ♦ ఋజువుగనుము

సగుణనిర్గుణయోగ ♦ విచారఫలము

రమ్యగుణభోగి సత్కీర్తి ♦ రాజయోగి.

75

తా॥ శిష్యా! నీకు సత్యము అసత్యముగాను దుఃఖకర
ము నగునది సుఖముగాను జూచుచుండు సగుణ నిర్గుణములను
తెన్నగా విచారించి ఉన్నదున్నట్టుగా తెలుసుకొనుటయే యో
గవిద్యావిచారమునకుఫలము.

గీ. జడశరీరంబు చఱసాల ♦ జన్మఖయిది
 జగత్స్థావరజంగమ ♦ సృష్టిపాది
 హేతువ్యవహారమయెమ్మహా ♦ యెఱుకసోది
 రమ్యగుణభోగి సత్కీర్తి ♦ రాజయోగి. 76

తా॥ శిష్యా! వ్యష్టి సమిష్టి దృష్టిగల జీవేశ్వరప్రపంచములు కల్ల. జీవుడు పట్టువురుగువతుగా శరీరమును చఱసాలలో జిక్కియున్నాడు. ఈశ్వరుడు స్థావరజంగమసృష్టికి కారణమైయున్నాడు. ఇట్లయ్యు సర్వమువిచారించిన సర్వమబద్ధమై పోవుచున్నది.

గీ. ఈషణ త్రయమిహాళోగ ♦ మింద్రియంబు
 జడఘటంబున వెలుగొందు ♦ జాగరంబు
 జన్మసుఖదుఃఖ హేతువౌ ♦ జడమనంబు
 రమ్యగుణభోగి సత్కీర్తి ♦ రాజయోగి. 77

తా॥ శిష్యా! జాగ్రదవస్థాభిమానియగు విశ్వుడు ధన, దార, పుత్రీషణలననుభవించుచు జీవుడని పేరొందెను. ఇట్టిజీవునకు సుఖదుఃఖాశ్రయమైన మనస్సే హేతువైనది.

గీ. త్రివిధదేహవిలాసంబు ♦ త్రిగుణరాసి
 త్రివిధవస్థలనొందుచు ♦ త్రిపుటివెలసి
 ప్రకృతిలతలలైభవనాశి ♦ భువనరాసి
 రమ్యగుణభోగి సత్కీర్తి ♦ రాజయోగి. 78

తా॥ శిష్యా! యీ ఎరుకజాగ్రత్నన్నాది అవస్థలు స
త్వాది గుణములు స్థూలాది దేహములు ద్రష్ట దర్శన దృశ్య
ములు మొదలగు తీగలతో యీజగత్తును చుట్టుకొని ఆవరించు
చున్నది. విచారించిన (భవనాశి) అనగా పుట్టుక లేక మూల
ములేక మాయమగుచున్నదని తెలియును.

గీ. త్రివిధకోశాధిపటలమా ♦ త్రిజగములను
అస్తిభాతిప్రియకళల ♦ నమరితాను
అఖిలరూపగుచు వెలుగతడే ♦ నరయనేను
రమ్యగుణభోగి సత్కీర్తి ♦ రాజయోగి.

79

తా॥ శిష్యా! సత్తు చిత్తు ఆనందరూపమై ప్రాణమయ
మనోమయ విజ్ఞానమయములను కోశ త్రయములచే, అండపిం
డ బ్రహ్మాండములను సృష్టించుకొని అందు అస్తిరజ్జువుతో
గూడిన నేను అను అహంకార మన్నిటికి కర్తయని తెలియును.

గీ. దేహసుప్తినికలదోచు ♦ దేశకాల
వస్తువుల నందుఫలమేమి ♦ నొందెనటుల
నెరుకసంసార భ్రమలటులె ♦ నెరుగవేల
రమ్యగుణభోగి సత్కీర్తి ♦ రాజయోగి.

80

తా॥ శిష్యా! జాగ్రతయందుదోచు దేశకాలాది వస్తు
సంపదలు స్వప్నమని దలంచుము. ఎందువల్లననగా మిథ్యారూ

పమగు యెఱుక చర్యలగుటవల్ల అన్నియుమిథ్యలే నీవేమియు పొందజాలవు.

గీ. త్రిగుణగర్భవతై వెలయు • త్రిపుటియెద్ది
 నిర్గుణజ్ఞప్తీచైతన్య • నెలవునెద్ది
 సకలదృశ్యవిలక్షణ • సాక్షియెద్ది
 రమ్యగుణభోగి సత్కీర్తి • రాజయోగి.

81

తా|| శిష్యా! మూడు గుణములే గర్భముగా అనగా బిడ్డలుగాబెట్టుకొని ద్రష్ట దర్శన దృశ్యములునై నిర్గుణచైతన్య మై నీకుదోచు స్థాలసూక్ష్మప్రపంచములకు విలక్షణ సాక్షి యైనదేదో దానిని తెలిసికొనుము.

గీ. స్వస్వరూపోపదేశంబు • స్వర్గమదియె
 నిశ్చలజ్ఞానజ్యోతియా • నేతయదియె
 ఘనదృగాకాశసాక్షా • త్కారమదియ
 రమ్యగుణభోగి సత్కీర్తి • రాజయోగి.

82

తా|| శిష్యా! నీహృదయాకాశమునందు వెలుగుచు పై జెప్పిన సాక్షిరూపమేదిగలదో అదియే స్వస్వరూపము. దాని గురుశాస్త్ర నిర్ణయములచేత దెలియుటే స్వర్గము. అదియే మోక్షమని తెలియుము.

గీ. నీవునేనను వ్యవహార • నెలవుచూడ
 ఘనమవిద్యాంధకారమా • కర్మపీడ

స్మృతియుజీవికనాడియా ♦ జన్మనీడ

రమ్యగుణభోగి సత్కీర్తి ♦ రాజయోగి.

83

తా|| భక్తా! అవిద్యకులోనైన జీవుడు వాసనాపరంపరల వల్ల నీవు నేను అనుభేద దృష్టిగలిగి పుట్టుచు గిట్టుచున్నాడు. అదియే కర్మఅనునది. జీవునికి యీ అవిద్యాస్మృతియే జన్మపరంపరములకు మూలమని తెలియుము.

గీ. ఘనమవిద్యాంధమా జడా ♦ కాశమునను

జీవపక్షులు విహరించు ♦ చిత్రమిలను

మోహదుర్గంధవాసనా ♦ మూలమునను

రమ్యగుణభోగి సత్కీర్తి ♦ రాజయోగి.

84

తా|| భక్తా! మోహదుర్గంధమగు విద్యా విద్యలను చీకటికోనలో విద్యోపాధియగు ఈశ్వరుడును అవిద్యోపాధియగు జీవుడును కలిసి చిత్రముగా సంచరించుచున్నారు. జడాకాశమనగా ఆఞ్జానమని తెలియుము.

గీ. మాయమూలము వినుమనో ♦ మారుతమగు

సంభవంబగు లీనమా ♦ సదనమెరుగు

శాశ్వితంబనుఖనిజమా ♦ స్థానమునగు

రమ్యగుణభోగి సత్కీర్తి ♦ రాజయోగి.

85

తా|| భక్తా! మనస్సుకును, వాయువుకును భేదములేదు మనస్సు వాయువును ఆధారము చేసికొని సంచరించుచున్నది

ఈమనోమారుతములు యెచ్చట పుట్టుచున్నవో ఎచ్చటలీనమా
చున్నవో దానిని తెలిసికొనుము. ఆస్థానమే వాయువుకు మూ
లము.

గీ. శ్వాసమరికట్టుటయు యోగ • సాధనన్న
భ్రాంతికల్పితమనుజు డ • ప్రాణుడెన్న
శ్వాశలెవనికో జీవు • డశ్వరుడుగన్న
రమ్యగుణభోగి సత్కీర్తి • రాజయోగి. 86

తా|| భక్తా! శ్వాస ప్రాణాయామాది యోగముచేత
పరిపూర్ణమును దెలిసికొనుటనున్న. ఇవి అన్నియు జీవసంబంధ
ములు. అందువల్ల అశాశ్వితములై పోవును. అట్లు సాధించవ
లెనని ప్రయత్నించుట భ్రాంతియేగాని యితరముగాదు.

గీ. రజ్జుసర్పంబువతుశుక్తి • రజితవిధము
స్థాణుపురుషునివత్తువంధ్య • సుతునిగనుము
యింద్రజాలంబు చిజ్జడ • మెరుకజగము
రమ్యగుణభోగి సత్కీర్తి • రాజయోగి. 87

తా|| శిష్యా! పరిపూర్ణమందు ఎఱుకచిత్రములు యె
న్నిగలుగుచుండినను యేమాత్రము అంటదు. ఈజగత్తుపుట్టు
ట గిట్టుట, సీభ్రాంతిజన్యమేగాని నిర్వికారమగు పరిపూర్ణమున
కు సంబంధమే మాత్రమును లేదు.

గీ. జడమనోపాత్రనాకమారు ♦ సర్వముగను
భావనాసక్తిచింత త్రి ♦ బంధములను
పూర్తిపరివర్తనముసేయ ♦ పూర్ణుడగుచు
రమ్యగుణభోగి సత్కీర్తి ♦ రాజయోగి.

88

తా॥ శిష్యా! త్వంపదవాచ్యార్థమగు బంధత్రయముల
ను అనగా భావన ఆసక్తి చింత మొదలగునవి. సర్వముమిథ్యల
ని ఒక్కపర్యాయముచెలిసికొని, ఇవి అన్నియు ఎరుకసంబంధము
లని వదలినవెంటనే పరిపూర్ణమును జెందగలవు.

గీ. స్వస్వరూపంబు దృక్ప్రహ్లా ♦ సాక్షియెన్న
పరమపదమన్న పరమాత్మ ♦ భవుడుటన్న
అహమునాదోచు నామంబు ♦ లన్నిసున్న
రమ్యగుణభోగి సత్కీర్తి ♦ రాజయోగి.

89

తా॥ భక్తా! నేను అను అహంకారమువలన, జ్ఞానమే
బ్రహ్మమనిన్ని స్వస్వరూపమే బ్రహ్మమని సాక్షియే బ్రహ్మ
మని పరమపదమని పరమాత్మయని యీశ్వరుడని అనేకవిధము
లుగా దోచుచుండును. ఇవి అన్నియు యెరుకచిత్రములు.

గీ. విషయసుఖభోగవాంఛను ♦ విముఖుడైన
పూర్ణనిర్లప్తైరాగి ♦ పుడమిలోన
అంధుడనబడుపరిపూర్ణు ♦ డచలుడనిన
రమ్యగుణభోగి సత్కీర్తి ♦ రాజయోగి.

90

తా॥ భక్తా! అచలుడు విషయసుఖములను బరిత్యజించి
అనగా ఎరుక సంబంధమును వదలి పరిపూర్ణమందేద్యష్టిని
నిలిపి చరించుచుండును. ఇట్టివాడు అంధునివలె ఉన్మత్తునివలె
అజ్ఞానులకుగనబడుచుండును.

గీ. బట్టబయలన నేనేమొ ♦ పుట్టినట్లు
పుట్టినేనేమొ బెరిగియు ♦ గిట్టినట్లు
నిట్టియన్మతవార్తకే ♦ నెరుగుటెట్లు
రమ్యగుణభోగి సత్కీర్తి ♦ రాజయోగి. 91

తా॥ నాయనా? బయలులోపల తాను పుట్టి గిట్టినట్లు
తోచుట పుశ్యక్తి, ఎదువల్లననగా లేనిది నెన్నటికి భవనాశస్థి
తి జెందబోదు. గావున పుట్టుచావులనునది అబద్ధము ఎఱుకెన్న
దును లేనిది.

గీ. తనువులెన్నైననచ్చియు ♦ తరలుచున్న
అచలపడమెన్నఝుణకదు ♦ నడరిదన్న
వచ్చితరులట భ్రమలెన్న ♦ వట్టివదన్న
రమ్యగుణభోగి సత్కీర్తి ♦ రాజయోగి. 92

తా॥ భక్తా! పరిపూర్ణ మునందు ఎరుక చిత్రములు ఎ
న్నిగలుగుచుండినను బయలున కేమాత్రము తెలియబోదు.
ఈజగత్తు పుట్టిగిట్టినట్లు తోచుట సిద్ధాంతి జన్యమేగాని నిరా
వరణమగు పరిపూర్ణ మునకు సంబంధమేలేదు.

గీ. నిర్గుణంబును నిరుపాధి ♦ నిరవయము,
 వస్తురూపగుచు నేర్పడెడు ♦ హేలాయతొగనుము
 సగుణసంపత్తి మరుగిదె ♦ చాయజగము
 రమ్యగుణభోగి సత్కీర్తి ♦ రాజయోగి.

93

తా|| ఓయీ! గుణరహితమైనదియు ఉపాధిలేనిదియు అ
 యవ రహితమగు బట్టబయలునందు రూపనామ గుణధర్మముల
 తోగూడిన వస్తుప్రపంచమెవ్విధమున నేర్పడెను. ఇదేగదా స
 గుణవిలాసమగు పుహామరుగు.

గీ. సాధకునిదృష్టిలోన న ♦ సారజగము
 అసద్మృత దేహాఘటమున ♦ నాత్మవినుము
 అశ్వరంజగుచు బడియుండు ♦ నఖలజగము
 రమ్యగుణభోగి సత్కీర్తి ♦ రాజయోగి.

94

తా|| ఇక్కా! జ్ఞానిదృష్టిలో యీజగత్తు మృతమై యసా
 రమై, యసత్తైబడియుండును. పరిపూర్ణ సమాధిపరుడు శ్మశాన
 మునందొక మృతదేహమునుంచి పోవుచున్నాఁడు యీబాహ్య
 జగతే యామృతదేహానుని తెలియుము.

గీ. బాహ్యజగతియు శ్మశాన ♦ వట్నమనగ
 తోలుసంచులు శవములీ ♦ తనువులనగ
 పూర్ణ యోగంబు నృప్తినీ ♦ పద్ధతెఱుగ
 రమ్యగుణభోగి సత్కీర్తి ♦ రాజయోగి.

95

తా॥ భక్తా! ఏవికల్పములే పదా పరమార్థదృష్టితోనుం
డు మహాత్ములకు గుూజగత్తు శ్మశానవాటికిగాను అందుచరించు
భూతములన్నియు వట్టితోలుసంచులుగాను దోచుచుండును.

గీ. జడమనంబునచి తాగ్ని ♦ జ్వాలలెగయ
వాసనాలీలజగమయ్యె ♦ వాచ్యమెనయ
పూర్ణ జలముచే జల్లార్ప ♦ పూర్ణుడరయ
రమ్యగుణభోగి సత్కీర్తి ♦ రాజయోగి.

96

తా॥ భక్తా! అనేకజన్మవాసనామూలమగు అంతఃకరణేం
ద్రియమందు తాపత్రయాగ్నిగలిగి దానిజ్వాలలు యీజగత్తున
వ్యాపించి దహించుచుండగా వీటికి మూలమగు యెరుకను స
మూలముగా నశింపజేసిన ఆ అగ్ని తక్షణంచల్లారునని తాత్ప
ర్యము.

గీ. కడలికడలిని ఫలమందు ♦ గలసిమెలసి
జగములెఱుకలు లీనమా ♦ సదనమరసి
శూన్యసింధువు దరిజేరె ♦ సుజనరాసి
రమ్యగుణభోగి సత్కీర్తి ♦ రాజయోగి

97

తా॥ ఓయీ కడలి కడలిని అనగా స్థిరమా అస్థిరమూలను
నిర్మయములేని శుద్ధ సత్వప్రధానమగు యెరుకను దెలిసియీ
యెరుకను మూల బీజమగున్నానమును శోధించి జూచిన యెరుక
జగత్తులు రెండును విశ్వమై నిర్గుణపర బ్రహ్మస్వరూపులగుదురు

గీ. స్థూలయంత్ర విమానంబు ♦ సూక్ష్మమునను
జడమనోయంత్ర త్రైగుణ్య ♦ చక్రములును
చిజ్జడాకాశమున నెగయు ♦ చిత్రముగను
రమ్యగుణభోగి సత్కీర్తి ♦ రాజయోగి.

98

తా॥ శిష్యా! స్థూలదేహమును ఆకాశ విమానమునకు
అంతఃకరణమే యంత్రముగాగలిగి సత్వాదిగుణ సముదాయ
చక్రముచేత విశాలమగు చిదాకాశమఖ్య సదాసంచరించుచు
న్నది. దీనిమూలమును దెలిసికొనుము.

గీ. మిథ్యకల్పిత వైరాగ్య ♦ మిడతలకును
ప్రాణధారణజపతపో ♦ భజనలకును
శాస్త్రకుల వాదుల ♦ చర్చ జడయకిలను
రమ్యగుణభోగి సత్కీర్తి ♦ రాజయోగి.

99

తా॥ శిష్యా! బ్రాహ్మసన్న్యాస వేషఞ్ఞానులగు ప్రాణాయా
మజపతపోభజనపరులనుజూచి ఆనగా ఎప్పుడు జపించువారివలె న
టియించు వేదాంత తాత్పర్యకులనుగని భయపడవలదు. మిడతల
నగా మిడతలొక చోట స్థిరముగా నిల్చుననిగావు.

గీ. ఆత్మకన్యంబవిద్యయ ♦ నాదిమాయ
యోనిసంభవమగు సృష్టి ♦ నెగుగడాయ
జన్మజాగ్రంబులముటె ♦ జాడమాయ
రమ్యగుణభోగి సత్కీర్తి ♦ రాజయోగి.

100

తా॥ భక్తా! మాయా ప్రకీర్తించితమగు అవిద్యకు నిర్వి
కారమగు అత్మకు యేకాలమందును సంబంధములేదు. సృష్టిస్తి
తిలయామల నెగుగదు. జన్మకర్మకు జాగ్రదాది ప్రచంచ

ములకు అన్నిటికి మూలము ఎరుకెగదా పరిపూర్ణమునకు సంబంధమెంతమాత్రము లేదు.

- గీ. వస్తువన్నను పరవస్తు ♦ సద్వస్తువనగ
పరమపదమన్న నచల ♦ పరిపూర్ణమనగ
బయలుకివిజ్ఞెలు పర్యాయ ♦ పదములెరుగ
రమ్యగుణభోగి సత్కీర్తి ♦ రాజయోగి. 101
- గీ. వస్తువంతర్థనంబగు ♦ వస్తుధలోను
దుర్బలవ్యక్తజనముకు ♦ దూరమస్యును
వస్తుప్రేమనుగంధంబు ♦ వయిఖరిగను
రమ్యగుణభోగి సత్కీర్తి ♦ రాజయోగి. 102
- గీ. వస్తుసౌందర్యగుణలీల ♦ వైభవంబు
భక్తియోగనుగంధమో ♦ పఠిమళంబు
సాధుజనశ్రేణిసేవించు ♦ సత్పథంబు
రమ్యగుణభోగి సత్కీర్తి ♦ రాజయోగి. 103
- గీ. వస్తుపూర్వమునామంబు ♦ వస్తుధలేదు
వస్తువిడిచియునామంబు ♦ వుండబోదు
వస్తుద్రిష్టినినామంబు ♦ వడలరాదు
రమ్యగుణభోగి సత్కీర్తి ♦ రాజయోగి. 104
- గీ. నామసాధన దుర్బలన ♦ నాధకగును
వస్తుధావననుగంధంబు ♦ వ్యక్తిగనును
వస్తునామంబు విమర్శిన ♦ వైఖరిగను
రమ్యగుణభోగి సత్కీర్తి ♦ రాజయోగి. 105

13047